

aktuális gyakorlatát és különösen kimerítő módon von párhuzamot a magyar jog és a külföldi, első sorban a közép-európai jogrendszerek között; mindezt pedig szellemesnek nevezhető, feltétlen áttekintést engedő rendezésben és világos, tetszetős stílusban írva meg mondanivalóit. Egyéni felfogását egyetlen kérdésnél sem rejti véka alá, de viszont nem is tolja az előtérbe és nem törekszik eredetiségre ott, ahol bevált és tradicionális felfogás uralkodik, gyakorlatban és bevált és tradicionális felfogás uralkodik, gyakorlatban és irodalomban egyaránt.

Talán nem is oly régen letűnt időkben a házassági vagyonyjog elsősorban és szinte kizárólag a nagyvagyonú és nagyjövedelmű házastársak vitájában élesedett ki. A ma néhez viszonyai közepette oly ritka az igazi nagy vagyon körüli harc, mint a fehér holló. Egy-egy bútordarab körül, picurka földeske körül folyik házastársaknak, való feleknek kegyetlen keménységgel folytatott közelharca. Ami a kodex hiányát még érezhetőbbé tesz, az a körülmény, hogy a hajdan oly éles körvonalak mindjobban elmosódtak: azelőtt honorátor és egyszerű polgár közt játszi könnyedséggel lehetett disztigválni; a mai élet komplikáltsága itt is megváltoztatta az egykor patriárhális viszonyokat: az ügyvéd és bíró egyaránt érzi, hogy még a féligmeddig szilárd jogszabályok mellett is mily nehéz az élet folyamatosságát jogi formába kényszeríteni; hányszor inkább kell ez oly jogterületre, amely majdnem kizárólag jogszokáson és nem írott szabályokon nyugszik.

Jó szolgálatot tett szerzőnk, amidőn évtizedek óta elsőnek, megírta monografiáját és úgy véljük, hogy MMT-nek a közeljövőben meginduló beható bizottsági tárgyalásain is megfelelő méltánylásra fog találni. F. P.

Határidőügyletek, írta *dr. Kende Ernő*, a budapesti áru-és értéktőzsde jogügyi titkára. TEBE kiadása.

E-könyveske a szerzőnek a Civiljogászok vitatársaságában felolvasott előadását foglalja magában. A vitatársaság tagjai dr. Kendében eddig elsősorban a nagyolvasottságú és önállósággal bölcselkedő jogfilozófust beesülték; de ennek az előadásnak hallatára be kellett vallaniok, hogy dr. Kende a legpraktikusabb jelentőségű közgazdasági és ezzel kap-

esolatos jogi kérdésekben is otthon van; de nemcsak otthon van, hanem felfogásáért sikra is tud szállani és eszméiért bátorsággal és verve-vel küzdeni.

Amit elmond, abban mind igaza van; szellemesen mutat rá, hogy a határidős ügylet bizonyos értelemben a hitelgazdaság és magasfokú kapitalista gazdaság felsőfoka és így önmagával jut ellentétbe a magántulajdon elvén alapuló rendszer, amilyen a határidős üzletek letörésére törekszik. Az is tény, hogy az ellenügyletek kötése által bekövetkezett kompenzáció minden tekintetben megfelel kötelmi jogi elveinknek; abban is tökéletesen igazat adunk neki, hogy minden oly törekvés, amely a határidősüzlet szabadsága ellen irányul, a reális árakat hamisítja meg: téved azonban végső konkluziójában, amidőn azt reméli, hogy a törvényhozás be fogja látni a korlátozások helytelenségét és hogy „alapos gazdasági megfontolás után“ revideálni fogja felfogását. A törvényhozás bizonyos tudatossággal akarja Magyarországot — legalább mezőgazdasági szempontból — zárt területként kezelni (lásd bolettatörvény) és amíg ez a törekvés vezeti, addig nem engedheti meg a határidősügyletek szabadabb kezelését sem, éppen azért, hogy a kereslet és kínálat harca ne nyilvánulhasson meg akadálytalanul és szabadon. E kérdés már a jogi területről közgazdasági és politikai térre vezet át s ott nem a jogszerűség a kritériuma a helyesnek és jorak, hanem — a hatalom és a siker.

Kende előadása a Vitatársaságban is nagy tetszésre talált, hisszük, hogy nyomtatásban megjelent szövege még nagyobb körben fog elismerést aratni.

Die Rechte der Aktionere. (Ein Beitrag zur Reform des Gesellschaftsrechtes und zur deutsch-österreichischen Rechtsangleichung. Von dr. Arthur Bondy.) A részvényjog reformjára irányuló nemzetközi törekvések egy gazdag irodalomban csapódnék le. Ez irodalmi mozgalomnak örvendetes jelenségei közé tartozik jelen munka. E könyv, amely magát szerényen „Beitrag“-nak nevezi, amellett, hogy a szóbajövő társulási formáknak történelmi és gazdaságpolitikai alapvetéseit világos áttekintésben mutatja be és a vonatkozó jogi fogalmakat és intézményeket elméletileg is részletesen megbeszéli, — igen figyelemreméltó önálló gondolatokat is hoz a tőkeegyesülések demokratizálásának irányában. Ezt a demokratizálást akkép látja keresztülviendőnek, hogy egyensúlyba kell hozni az egyesülésnek érdekeit és jogosítványait az egyesülés tagjáiéval. A tagsági jogokat Bondy akkép osztja fel, hogy különböztet „Vermögensrechte“ (ezek ismét közvetettek és közvetlenek) és „Durchsetzungsrechte“ között, amely utób-